

DARYOLAR VA ULARNING TURLARI: YERNING QON TOMIRIDAGI HARAKAT

Berdiyev G'ayratjon Xasanboyevich,

*Qo'qon davlat pedagogika instituti, Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari
kafedrasi katta o'qituvchisi, Qo'qon, O'zbekiston.*

e-mail: ghairatjohn@gmail.com

tel: +998903618222

Tobirov Odiljon Qobiljon o'g'li

*Qo'qon davlat pedagogika instituti, Geografiya va iqtisodiy bilim asoslari
kafedrasi o'qituvchisi, g.f.f.d. (PhD), Qo'qon, O'zbekiston.*

Hamdamjonova Jasmina Hamzali qizi

*Qo'qon davlat pedagogika instituti Tabiiy fanlar fakulteti GIBA ta'lim
yo'nalishi 02/22 guruh talabasi Qo'qon, O'zbekiston.*

Annotatsiya: Ushbu maqolada daryolar kelib chiqishi, xususiyatlari, geografiyasi va oqishi bo'yicha tasniflanadi, har bir turkumning o'ziga xos xususiyatlar va ekologik ahamiyatini ochib beradi. Ushbu tasniflarni tushunish orqali biz daryolarning turli muhitlarga moslashishi va dinamikasi haqida tushunchaga ega bo'lamiz. Maqolada ularning ahamiyatini e'tirof etgan holda, ushbu hayot yo'llarini saqlab qolish va ularning sayyoramiz farovonligiga doimiy hissa qo'shishini ta'minlash uchun barqaror amaliyotlar zarurligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: daryolar, daryo turlari, efemer daryolar, ko'p yillik daryolar, plato daryolari, irmoqlar, delta, daryolar geografiyasi, daryolar ekotizimlari, ekologik muvozanati.

РЕКИ И ИХ ТИПЫ: ДВИЖЕНИЕ В КРОВЕНОСНЫХ ВЕН ЗЕМЛИ

Аннотация: В данной статье реки классифицируются по их происхождению, характеристикам, географическому положению и течению, а также раскрываются специфические характеристики и экологическое значение каждой категории. Понимая эти классификации, мы получаем представление об адаптации и динамике рек к различным условиям окружающей среды. Признавая их важность, в документе подчеркивается необходимость устойчивых практик для сохранения этих образцов жизни и обеспечения их дальнейшего вклада в благополучие нашей планеты.

Ключевые слова: реки, типы рек, эфемерные реки, многолетние реки, платообразные реки, притоки, дельта, география рек, речные экосистемы, экологический баланс.

RIVERS AND THEIR TYPES: MOVEMENT IN THE BLOOD VEINS OF THE EARTH

Abstract: This article classifies rivers according to their origin, characteristics, geographic location and flow, and also reveals the specific characteristics and ecological significance of each category. By understanding these classifications, we gain insight into the adaptation and dynamics of rivers to different environmental conditions. Recognizing their importance, the document highlights the need for sustainable practices to preserve these ways of life and ensure their continued contribution to the well-being of our planet.

Key words: rivers, types of rivers, ephemeral rivers, perennial rivers, plateau-shaped rivers, tributaries, delta, river geography, river ecosystems, ecological balance.

Daryolar sayyoramizning qon tomiri bo'lib, landshaftlarni shakllantiradi, zarur resurslar bilan ta'minlaydi va ekologik muvozanatda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bu dinamik suv havzalari asrlar davomida oziq-ovqat, transport va ilhom manbai bo'lib xizmat qilib, insoniyat sivilizatsiyalarini o'ziga jalb qildi. Ushbu maqolada biz daryolarning maftunkor dunyosini o'rganamiz va ularning har xil turlarini ko'rib chiqamiz.

Daryolar turlari:

1. Kelib chiqishi bo'yicha tasnifi:

a. Efemer daryolar: Bu daryolar mavsumiy bo'lib, faqat ma'lum davrlarda, odatda yomg'irdan keyin oqadi. Ular ko'pincha qurg'oqchil hududlarda uchraydi va yilning ko'p qismida quruq bo'lishi mumkin.

b. Ko'p yillik daryolar: Bu daryolar yil davomida uzluksiz oqimga ega va odatda doimiy yomg'ir yog'adigan yoki ko'llar yoki muzliklar kabi doimiy suv havzalaridan olinadigan hududlar bilan bog'liq.

c. To'liqlik daryolar: Efemer va ko'p yillik oraliq, to'liqlik daryolar mavsumiy o'zgarishlar va iqlim sharoitlarining o'zgarishi sababli tartibsiz oqimga ega.

2. Kanal xususiyatlariga asoslangan tasnif:

a. Meandring daryolar: O'ralgan, egri kanallari bilan ajralib turadi, aylanma daryolar ko'pincha unumdor sel tekisliklarini hosil qiladi. Ular sekin va barqaror oqimlari bilan mashhur bo'lib, tashqi qirg'oqlarni yemiradi va cho'kindilarni ichki egri chiziqlarga joylashtiradi.

b. To'quvchi daryolar: Bu daryolar kichik va ko'pincha vaqtinchalik orollar bilan ajratilgan bir-biriga bog'langan bir nechta kanallarga ega. To'qilgan daryolar yuqori cho'kindi yuklari va o'zgaruvchan oqim tezligi bo'lgan joylarda keng tarqalgan.

c. To'g'ri daryolar: Nomidan ko'rinib turibdiki, to'g'ri daryolar minimal egilish yoki egri chiziqli oqimga ega. Ular ko'proq relyefi tekis va geologik sharoiti barqaror bo'lgan hududlarda uchraydi.

3. *Geografiya asosidagi tasnif:*

a. Tog' daryolari: Tog'li hududlardan boshlanib, bu daryolar tik gradyanlari, tez oqimlari bilan ajralib turadi va ko'pincha go'zal daralar hosil qiladi. Ular vodiylarning shakllanishiga muhim hissa qo'shadilar.

b. Plato daryolari: Platolardan oqib o'tadigan bu daryolar tog' va tekislik daryolarining xususiyatlarining kombinatsiyasini namoyish etadi. Ular tez tushish bilan birga baland tekis joylarga ega bo'lishi mumkin.

c. Pasttekislik daryolari: Bu pasttekislik daryolari yumshoq qiyaliklari, sekinroq oqimlari va ozuqa moddalariga boy cho'kindilarni to'plash qobiliyati tufayli qishloq xo'jaligini qo'llab-quvvatlash uchun muhimdir.

4. *To'kilish tasnifi:*

a. Irmoqlar: Kichik daryolar yoki kattaroq daryolarga quyiladigan soylar irmoqlar deyiladi. Irmoqning asosiy daryoga qo'shiladigan joyi qo'yilish deyiladi.

b. Distribyutorlar: Daryo okean yoki dengizga tutashgan delta mintaqalarida u bir necha kanallarga bo'linib, delta hosil qilishi mumkin.

Daryolar o'zlari oqib o'tadigan landshaftlarni shakllantiradigan va ular tegadigan ekotizimlarga ta'sir qiluvchi dinamik ob'ektlardir. Daryolarning turlarini tushunish ularning turli rollarini va turli geografik sharoitlarga moslashish qobiliyatini baholashga yordam beradi. Biz ushbu suv havzalarining ahamiyatini tan olishda davom etar ekanmiz, kelajak avlodlar uchun daryolarimizni saqlash va sog'lig'ini ta'minlash uchun barqaror amaliyotlarni amalga oshirish juda muhimdir.

Daryolar o'zining xilma-xil ko'rinishida sayyoramizning murakkab hayot tarmog'ining ajralmas tarkibiy qismidir. Mavsumiy daryolarning efemer raqsidan tortib, ko'p yillik suv yo'llarining turg'un oqimigacha, badiiy meanderlardan tortib, dinamik bog'lamlar va ulug'vor tog' daryolarigacha, har bir tur biz biladigan dunyoni shakllantirishda o'ziga xos rol o'ynaydi. Ushbu tabiat mo'jizalarining go'zalligidan hayratlanar ekanmiz, daryolarni saqlashni ta'minlash va ularning sayyoramiz salomatligi va barqarorligiga qo'shgan bebaho hissasini ta'minlash uchun mas'uliyatli boshqaruv muhimligini tan olishimiz kerak.

Xulosa qilib aytganda, daryolar Yerning hayotiyliigi, xilma-xilligi va chidamliligining ajoyib ifodasidir. Efemerdan ko'p yillik o'simtagacha, tevarakdan to'qilgangacha va baland tog' daryolaridan dengizga tutashgan dotalargacha, har bir tur sayyoramizning murakkab gobelenlarida alohida o'rin tutadi. Ushbu hayot baxsh etuvchi suv havzalarini tushunishning o'ralgan oqimlari bo'ylab harakatlanar ekanmiz, daryolarning salomatligi bizning ekotizimlarimiz va jamiyatlarimiz farovonligi bilan chambarchas bog'liq ekanligi ayon bo'ladi.

Daryolarning dinamik tabiatini baholash nafaqat geografiya bo'ylab sayohat, balki barcha tirik mavjudotlarning o'zaro bog'liqligi haqida saboqdir. Bu ular tarbiyalayotgan ekotizimlarni va ularga tayanadigan jamoalarni qo'llab-quvvatlovchi nozik

muvozanatni tan olishga chaqiriq. Ushbu tabiiy mo'jizalarning doimiy hayotiyiligini ta'minlash uchun mas'uliyatli boshqaruv, tabiatni muhofaza qilish harakatlari va barqaror amaliyotlar juda muhimdir.

Atrof-muhit muammolari va inson faoliyatining ta'siri oldida daryolarni kelajak avlodlar uchun saqlash bizning umumiy mas'uliyatimizdir. Daryo turlarining xilma-xilligini tushunish va nishonlash orqali biz tabiiy dunyo bilan chuqurroq aloqani rivojlantirishimiz va sayyoramizning qonini saqlaydigan uyg'un birga yashashga harakat qilishimiz mumkin. Daryo bo'ylab sayohat davom etmoqda va bizni ushbu suv yo'llari Yerga va uning barcha aholisiga taqdim etayotgan bebaho sovg'alarini qadrlashga, himoya qilishga va saqlashga undaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sh.M.Mirziyoyev "Erkin Va Farovon Demokratik O'zbekiston Davlatini Birgalikda Barpo Etamiz" 2017
2. Abdunazarov, L. M. "Ecological security and the need to ensure it." International scientific and practical conference Cutting Edge-Science. Vol. 1. No. 1. 2020.
3. Alisherovich, Akbarov Golibjon. "Ecological Condition and Development Problems of Recreation Zones of Fergana Region." International Journal on Orange Technologies 3.5 (2021): 171-173.
4. Alisherovich, Akbarov. "G'olibjon, and Meliev Muzaffar Saydakbarovich." "Ecological Condition and Development Problems of Recreation Zones of Fergana Region." Web of Scientist: International Scientific Research Journal 3 (2022): 803-807.
5. Berdiev, Gayratjon Hasanboevich, and Elmurod Alievich Soliev. "Statistical and Comparative Analysis of Temperature and Rain in Fergana." Nat Sci 19.4 (2021): 5-12.
6. Eldorbek O'rmonjon o'g, Choriyev. "DARYOLAR VA ULARNING TASNIFI." Journal of new century innovations 42.1 (2023): 25-30.
7. Komilova, Nilufar Qarshiboyevna, and G'ayratjon Xasanboyevich Berdiyev. "FARG 'ONA VILOYATIDA AHOLI SONI VA UNING O'ZGARISHLARI TAHLILI." Innovative Development in Educational Activities 2.11 (2023): 74-80.
8. Mamanovich, Abdunazarov Lutfullo, B. G. A. Xasanboevich, and Nazarov Husniddin Yoqubovich. "Farg'ona vodiysida transchegaraviy suv muammolari." Интернаука 8.12 Часть 3 (2017): 45.
9. Mamanovich, Abdunazarov Lutfilllo, Meliyev Muzaffar Saidakbarovich, and Erqulov Turdimorod Abduraxmon o'g'li. "Village Economy And Environmental Protection." Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL) 3.12 (2022): 267-270.
10. Ma'murov, Xurshidjon Abduvohidovich. "Farg'ona Viloyatida Demografik Jarayonlarning Qishloqlardagi Xolati." Интернаука 21-3 (2019): 85-86.

11. Nararov, H. Y., and D. X. Yuldasheva. "Ecological Features of Biogas Production." *Ilm Sarchashmalari* 22.4 (2022): 124-126.
12. Naziraliyevich, Khoshimov Azamat, and Berdiyev Goyratjon. "THE OCCURRENCE OF THE IRRIGATION SYSTEM OF THE SUKH RIVER ARRIVAL AND DEVELOPMENT." *ASIA PACIFIC JOURNAL OF MARKETING & MANAGEMENT REVIEW* ISSN: 2319-2836 Impact Factor: 7.603 11.12 (2022): 395-400.
13. O.Q.Tobirov, V.V.Vahobjon o'g'li. CHIQUINDI POLIGONLARINI JOYLASHTIRISH VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI: J. 3-SON 12 (2023):
14. O.Q.Tobirov, V.V.Vahobov, F.Karimov, D.M.Mehmonaliyeva. HUDUDLARNI EKOTURISTIK IMKONIYATLARINI BAHOLASH METODOLOGIYASI. INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE ON "MODERN EDUCATION: PROBLEMS AND SOLUTIONS": Vol. 2 No. 12 (2023)
15. Odiljon, T. Methodology for Assessing the Tourist Potential of the Nature of the Fergana Valley using GIS Technologies and Experimental Methods. Preprints 2022, <https://doi.org/10.20944/preprints202209.0181.v1>
16. Qarshiboyevna, Komilova Nilufar, et al. "AHOLI SALOMATLIGI VA SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI YAXSHILASHDA HORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI." *PEDAGOG* 6.6 (2023): 112-117.
17. Saidakbarovich, Meliev Muzaffar, and Rakhmonaliev Behruzbek Dilmurodjon'S. Ogli. "GLACIER MELTING: CONTROL AND MITIGATION STRATEGIES." *Western European Journal of Modern Experiments and Scientific Methods* 1.3 (2023): 26-33.
18. Saidakbarovich, Meliev Muzaffar. "INNOVATIVE METHODS OF TEACHING NATURAL GEOGRAPHY OF THE OCEAN AND ITS DECISIVE ROLE IN EDUCATION OF ECOLOGICAL CONSCIOUSNESS." *Web of Scientists and Scholars: Journal of Multidisciplinary Research* 1.8 (2023): 86-92.
19. Saidakbarovich, Meliev Muzaffar. "TEACHING PROBLEMS AND SOLUTIONS OF AGRICULTURAL LAND IRRIGATION IN FERGANA REGION IN GEOGRAPHY LESSONS." *Journal of new century innovations* 41.2 (2023): 151-156.
20. Saidakbarovich, Meliyev Muzaffar, et al. "PEDAGOGICAL CHARACTERISTICS OF EDUCATION OF ENVIRONMENTAL LITERACY OF SCHOOL STUDENTS." *ResearchJet Journal of Analysis and Inventions* 3.12 (2022): 134-139.
21. Saidakbarovich, Meliyev Muzaffar, Kokan SPI Teacher, and Kokan SPI Student. "GEOGRAPHICAL CHARACTERISTICS OF FUNERALS." *Innovative Technologica: Methodical Research Journal* 3.12 (2022): 72-78.
22. Saidakbarovich, Meliyev Muzaffar. "Ecological Features of Biogas Production." *International Journal on Orange Technologies* 3.3 (2021): 214-216.
23. Saidakbarovich, Meliyev Muzaffar. "Use and Protection of Water Resources." *International Journal on Orange Technologies* 3.3 (2021): 212-213.

24. Tobirov O.K. ASSESSMENT OF MUDFLOW RISK AREAS IN THE FERGANA REGION [Электронный ресурс] // Экономика и социум. -2023.- №12 (115).
25. Tobirov O.K. OPTIMIZING WASTE LANDFILL PLACEMENT IN THE FERGANA REGION THROUGH GIS MULTI-CRITERIA EVALUATION METHOD [Электронный ресурс] // Экономика и социум. -2023.- №12 (115).
26. Tobirov, O. Q., and A. N. Xoshimov. "FARG'ONA VODIYSI HUDUDINI GEOGRAFIK-TURISTIK RAYONLASHTIRISH." BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI 3.12 (2023): 79-87.
27. Tobirov, O. Q., and A. N. Xoshimov. "GEOGRAFIYA DARSLARIDA GEOGRAFIK AXBOROT TIZIMLARIDAN FOYDALANISHNING AFZALLIKLARI." BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIIY JURNALI 3.12 (2023): 88-95.
28. Tobirov, O.K. "Reasonable use of transboundary water resources and streams". European Science. 2017; 3 (25): 31-36."
29. Tobirov, Odiljon. "ГАТ ёрдамида баҳоланган табиат компонентлари ва комплексларини дала-экспедициявий тадқиқотлар билан таққослаш." O'zbekiston milliy universiteti xabarлари (2022).
30. Tobirov, Odiljon. "ГАТ технологиялари ёрдамида туристик-рекреацион зонарни ажратиш (Фарғона водийси мисолида)." O'zbekiston milliy universiteti xabarлари (2022).
31. Vaxobovich, Xatamov Voxid. "DARYOLARNING AXAMIYATI, OQIMNING HOSIL BO'LISHI VA UNGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR." Journal of new century innovations 42.1 (2023): 19-24.
32. Xasanboyevich, Berdiyev G'ayratjon, Ahmadjonov Ilknur Axrorjon o'g'li, and Karimov Shoulug'Zokirjon o'g'li. "FARG'ONA VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH." PEDAGOG 6.6 (2023): 118-123.
33. Xasanboyevich, Berdiyev G'ayratjon, Ahmadjonov Ilknur Axrorjon o'g'li, and Karimov Shoulug'Zokirjon o'g'li. "FARG 'ONA VILOYATINING EKOLOGIK HOLATI: KENG QAMROVLI TAHLIL." PEDAGOG 6.6 (2023): 124-129.
34. Xasanboyevich, Berdiyev G'ayratjon. "FARG 'ONA VILOYATI TIBBIY-GEOGRAFIK SHAROITINI O'RGANISH VA KASALLANISHLAR TARKIBI TAHLILI." PEDAGOGS jurnali 35.4 (2023): 71-75.
35. Xasanboyevich, Berdiyev G'ayratjon. "O'ZBEKISTON DARYOLARINING XO'JALIKDAGI AHAMIYATI VA ULARNI MUHOFAZA QILISH." PEDAGOGS jurnali 35.4 (2023): 24-28.
36. Xasanboyevich, Berdiyev G'ayratjon. "YADROVIY QUOLLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH." PEDAGOGS jurnali 35.4 (2023): 29-34.
37. Бердиев, Ғайратжон Хасанбоевич, and Феруза Солижоновна Мелибоева. "СУВ РЕСУРСЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ ТРАНСЧЕГАРАВИЙ МУАММОЛАРИ." Интернаука 10-4 (2017): 29-31.
38. Мелибоева, Феруза Солижоновна, and Ғайратжон Хасанбоевич Бердиев. "СУВ ТАҚЧИЛЛИГИДА СУҒОРИШ УЧУН ОҚАВА СУВИДАН

ФОЙЛАНИШ ИМКОНИАТЛАРИНИ БАХОЛАШ." Интернаука 10-4 (2017): 31-34.

39. Тоби́ров, О. К. Географическое туристическое районирование территорий / О. К. Тоби́ров, Ш. А. Мадаминжонова // Наука, техника и образование. – 2021. – № 8(83). – С. 98-107. – EDN RZMQVJ.

40. Тоби́ров, Одилжон Кобилжон Угли, and Шахноза Абдумалик Кизи Мадаминжонова. "Географическое туристическое районирование территорий." Наука, техника и образование 8 (83) (2021): 98-107.

41. Тоби́ров, Одилжон Кобилжон Угли. "Разумное пользование трансграничными водными ресурсами и потоками." European science 3 (25) (2017): 31-36.

42. Тоби́ров, Одилжон. "Фарғона водийси табиат компонентларининг туристик имкониятларини ГАТ ёрдамида комплекс баҳолаш." Евразийский журнал академических исследований 2.12 (2022): 1019-1027.

43. Hoshimov Azamat Naziraliyevich, and Isakov Valijan Yunosovich. "GEO-ECOLOGICAL CONDITION OF THE CONE REMOVAL OF THE SOKH RIVER AND ITS CHANGES AS A RESULT OF THE HUMAN FACTOR" European science review, vol. 1, no. 11-12, 2018, pp. 14-16.

44. Khoshimov, Azamat Naziraliyevich (2019) "PROPERTIES CHANGING UNDER IRRIGATION OF SOIL OF THE SUKH CONE SPREADING," Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology: Vol. 1: Iss. 8, Article 15.

45. Исаков В.Ю., Юсупова М.А., and Хошимов А.Н.. "ГЕОЭКОЛОГИЯ И ХИМИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА ПЕСЧАНЫХ ПОЧВ ФЕРГАНСКОЙ ДОЛИНЫ" Ученый XXI века, no. 1 (14), 2016, pp. 3-6.

46. Исақов, В. Ю., and А. Н. Хошимов. "Сўх дарёси конус ёйилмасининг гидрогеологикэкологик ҳолати ва унинг ўзгаришдари. география ва глобализация: назария ва амалиёт." (2018).

47. Валижон Юнусович Исақов, Азамат Назиралиевич Хошимов, and Турсунова Диёра Акбарали кизи. "СЎХ КОНУС ЁЙИЛМАСИ ТУПРОҚЛАРИНИНГ АГРОКИМЁВИЙ ХОССАЛАРИ". European Journal of Interdisciplinary Research and Development, vol. 21, Nov. 2023, pp. 202-8,

48. В.Ю.Исаков, and А.Н.Хошимов. "THE ECOLOGICAL AND MELIORATIVE CHANGES IN THE SOIL OF SUKH CONE SPREAD". Scientific Journal of the Fergana State University, no. 5, June 2023, p. 11, doi:10.56292/SJFSU/vol_iss5/a11.

49. Abdinazarova, N. O. "ФАРҒОНА ИҚТИСОДИЙ РАЙОНИДА ТАШКИЛ ЭТИЛГАН КИМЁ САНОАТ КОРХОНАЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ ГЕОГРАФИК ТАВСИФИ." Экономика и социум 3-2 (94) (2022): 351-356.

50. Oripovna, Abdinazarova Xidoyatxon, and Abduvohidova Zumradxon. "Sectoral and Regional Characteristics of the Chemical Industry in Uzbekistan." American Journal of Social and Humanitarian Research 3.11 (2022): 333-338.

51. Kh, Komilova N., and H. O. Abdinazarova. "The role and geographical features of the chemical industry in the development of the economy of Uzbekistan." *Экономика и социум* 5-1 (84) (2021): 248-255.
52. Abdinazarova, X. O. "Geographic approach to the development of the network of chemical industry of Uzbekistan." *Экономика и социум* 9 (76) (2020): 3-7.
53. Oripovna, A. K. "The Importance of Establishing a Cluster System in Improving the Territorial Structure of the Chemical Industry of Fergana Economic District." *International Journal of Discoveries and Innovations in Applied Sciences* 2.6 (2022): 135-140.
54. Komilova, N. Kh. "Abdinazarova Kh. O. Some theoretical aspects of the development of the chemical industry." *European Science Review Austria Vienna* (2019): 25-27.
55. Abdinazarova, X. O. "Geographic approach to the development of the network of chemical industry of Uzbekistan. Экономика и социум. Электронное периодическое издание Россия, г. Саратов 2020. № 9 (76)." 3-7.
56. Oripovna, Abdinazarova Xidoyatxon. "Stages of Development of Uzbekistan Industry and Changes in It." *Eurasian Journal of History, Geography and Economics* 20 (2023): 56-60.